

LUD

Jedynе pismo polskie w Brazylii wychodzące dwa razy na tydzień.

Wydawca i Redaktor: Książd Jan Pałka

PRENUMERATA: W Brazylii 10\$000 z góry, 11\$000 z dołu, półroczna 6\$000; za przesyłkę osobną, nie we wspólnych paczkach, dopłaca się 3\$000; w Argentynie 6 pezów; w Europie 3 dolary; w Ameryce Północnej 2-50 dolary; w Urugwaju 3 pezy urugwajskie.

Adres Redakcji „Ludu”: Kurytyba — Aven. Dr. Jayme Reis 115
Adres dla listów: Kurytyba — Caixa Postal 155 — Paraná, Brasil

OGŁOSZENIA drobne do 3 cm. wysokości przez jeden łam: do 3 razy należy przysłać 5\$000. — Ogłoszenia płać się zawsze z góry, inaczej nie umieszczają się. Ogłoszenia można płać znaczkami pocztowymi.

„O POVO“ -- Jornal polono bisemanal

Cena numeru 300 reisów

W KURYTYBIE do nabycia w sklepach pp. Domańskiego, Krzyżanowskiego, R. Plekarza — Kubisa.

Targi Wschodnie

Lwów 16 września 1930
— Lwów! Napady tatarskie i kozackie; karawany cudzoziemskich kupców; hordy bolszewickie; obrona Lwowa; Orleńta Lwowska; a wreszcie Targi Lwowskie — przesunęły się w myśli, gdy zbliżałem się w szybkim pędzie pośpiesznego pociągu do Grodu Lwowskiego. W czasie krótkiego, mojego pobytu w Polsce, pragnąłem odwiedzić kochany Lwów nie tylko dlatego, że kiedyś spędziłem tam kilka lat, lecz także i z tego względu, by zobaczyć słynne Targi Wschodnie. We Lwowie bowiem rok rocznie odbywają się w porze letniej Targi, na które zjeżdżają się, tak jak za dawnych czasów, tylko już nie szlakami tatarskimi, lecz drogami żelaznymi, rzesze kupców i przemysłowców z kraju i zagranicy, a zwłaszcza dalekiego Wschodu. Już od najdawniejszych czasów Lwów był nie tylko wschodnim murem obronnym i twierdzą Rzeczypospolitej Polskiej, ale przedewszystkiem, dzięki swemu położeniu, na szlaku dróg handlowych, Lwów stał się centrum, ośrodkiem najwyższego handlu wymiennego Wschodu z Zachodem. Tu się odbywały się kultury i cywilizacje Wschodu z Zachodem. Przez kilka dni w roku przybiera Lwów szatę odświętną, ożywia się tradycją nie bohaterstwa, lecz handlowego Lwowa. Na najpiękniejszym placu miasta, okolonym parkiem Miłńskiego, rozłożyły się setki pawilonów i stoisk pełnych ruchu, życia i rozgwaru. Na pierwszy plan wybijała się nęcąca i zwiedzającego pawilon barwnych i połyskujących różnobarwnymi kolorami tkanin. Tu przegudne pasy stułki, makaty z Buczacza, stopy jedwabiu, kosztowne brokaty złote, dalej, całe galerie dywanów perskich z różnych fabryk, wśród których poczesne miejsca zajmują tkaniny i hafty z Żywca. Następnie, wyroby łowickie

zasługują na uznanie; pstre, krasne, ale żywe i piękne. Nieco dalej, mały światek jakby zaczarowany, stubarwny w tysiącach promieni tryskających z kryształów czeskich, od których trudno oderwać oko. Z kolei, przystając przed pawilonem tytoniowym; ogromne bele liści tytoniowych, gotowych już do wyrobu cygar i papierosów nęcą zapachem „zapalonych” palaczy; liście rozmaitej wielkości, nie spostrzegłem jednak o takich rozmiarach jak w Brazylii. Obok tytoniu usadowił się pawilon alkoholu; pełno w nim statystyk „upijających” się krajów; osobno stoi pawilon browaru żywieckiego zbudowanego w stylu i na metodę brazylijską. I cóż jeszcze? Jeszcze pawilony ceramiki, alabastru i wszystkie rodzaje przemysłu ludowego. Sam Lwów, ten Lwów pracowity, a przytem uśmiechnięty i śpiewny wystawił swoje instrumenty muzyczne: pianina, fortepiany, harmonje kościelne, wspaniałe a tanie, bo od 2.200 złotych w wyż. Gospodarne lwowianki ułożyły w jednym z pawilonów całe sterty cukrów, czekolad i ciasteczek, a tuż obok wonnie i aromatyczna chińska herbata. Wśród pawilonów roją się, jak pszczoły, goście, nie tylko z różnych stron polski, i sąsiednich państw ale i egzotyjni cudzoziemcy, ze Wschodu: Afgańczycy, Ormianie, Turcy. Wielkie, widoczne afisze i ogłoszenia zapraszają na rozmaite liczne zjazdy i kongresy, które odbywają się w czasie Targów. Opowiadano mi, że po inne lata, Targi były lieźniejsze i bogatsze; mimo to jednak tegoroczne Targi, które co dopiero zwiedzałem, wywarły na mnie wielkie wrażenie, czułem się dumny i zadowolony, patrząc na te bogactwa rąk polskich i kraju polskiego. X. J. Zygmont.

Wojska rewolucyjne w zwycięskim pochodzie

Z chwili, gdy rewolucja objęła południowe Stany i niektóre z północnych, na pomoc środkowym Stanom ruszyły wojska rewolucyjne. 1) KOLUMNA wojska pod dowództwem generała Miguel Costa ruszyła poprzez Ponta Grossę w kierunku Colonia Mibeira, Ourinhos na S. Paulo.

2) KOLUMNA pod wodzą tenente Cel Silva Junior maszeruje na Itacaré (S. Paulo) 3) KOLUMNA wojsk pod wodzą tenente Cel Saldanha wyruszyła na Joinville i S. Francisco. Ostatnie telegramy donoszą, że wojska zajęły już Joinville, Blumenau i inne miasta. Florianopolis jest odcięte i wkrótce musi się poddać.

4) KOLUMNA wojsk pod wodzą tenente Braga kroczy drogą kolejową S. Paulo — Paraná w kierunku Capella de Ribeira (S. Paulo). Wszystkie powyżej wymienione wojska, prócz wojsk Generała Miguel Costa, są z Paraná. Natomiast wojska riograndeńskie: 5) KOLUMNA wojsk pod wodzą generała Waldomiro Lima operowała pod Lages w S. Catharina. 6) KOLUMNA pod wodzą João Francisco zajmuje wybrzeże S. Cathariny w kierunku Florianopolis. 7) KOLUMNA pod wodzą João Alberto z Passo Fundo przeszła przez Marcelino Ramos, Porto União, Ponta Grossa kierując się na S. Paulo. Wojska rewolucjonistów okazują niesłychany zapał i entuzjazm, natomiast wojska stojące za dawnym rządem są bardzo zniechęcone i upadłe na duchu. Wiadomości te zostały przesłane przez szefa sztabu, majora Mendoza Lima.

PREZYDENT GETULIO VARGAS PRZYBYWA DO KURYTYBY

Z Porto Alegre donoszą, że prezydent Getulio Vargas przyjął główne dowództwo wojsk narodowych i udaje się wraz z całym sztabem na front walk, oddając rządy cywilne i wojskowe swemu zastępcy sekretarzowi spraw wewnętrznych i zewnętrznych, ponieważ i wiceprezydent Stanu udaje się na front walk by stanąć między walczącymi. Z Bello Horizonte donoszą, że Stan Pará jest już w rękach rewolucjonistów. Również i Bahia lada chwila upadnie.

Rio de Janeiro.

Chodzą wieści, dotąd nie sprawdzone, że w Rio de Janeiro zbuntowała się marynarka, a rząd uciekł w pośpiechu.

NOWY RZĄD NIE BĘDZIE PŁACIŁ OSTATNICH POŻYCZEK RZĄDU STAREGO

W Porto Alegre, sekretarz Spraw Wewnętrznych i Zewnętrznych Oswaldo Aranha wydał okólnik: Główne dowództwo sił wojskowych komunikuje rządowi, bankom i kapitalistom zagranicznym, że deputowani i senatorowie, którzy uchwalili pożyczkę 100 tysięcy kontów dla rządu p. Washingtona Luiz'a będą odpowiedzialni za nią swoimi majątkami w tej sumie, w jakiej zostaną zużyte z uchwalonego kredytu, a nadto rząd zaciągnięty pożyczki przez rząd federalny poczynawszy od 3 października b. r. pozostaną najważniejsi pod każdym względem.

Jak poddały się garnizony wojskowe w Rio Grande do Sul

Gdy w dniu 3-go b. m. wybuchła rewolucja w Rio Grande do Sul 7-y B. B. (Batalion Strzelców) stawiał opór rewolucjonistom. Wkrótce jednak dowódcy 7-go Batalionu Strzelców, gdy dowiedzieli się, że rewolucja objęła całe Rio Grande do Sul a także i Minas, Rio, Paraná, i północne Stany, zaprzestali oporu i oddali broń. Rząd Stanu Rio Grande do Sul zapewnił bezpieczeństwo życia wszystkim oficerom i żołnierzom 7-go B. C. Uwięzieni zostali: dowódca 3-go Okręgu Wojskowego i cały personel Głównego Quartelu. — Pierwszym atakiem w Porto Alegre wzięły wojska rewolucyjne Główny Quartel 3-go Regionu; wojsko poprowadził generał Flores da Cunha. Wkrótce także i inne garnizony w São Leopoldo i Caxias zostały zajęte przez wojska rewolucyjne. Także i Kolegium Wojskowe, zostało zajęte bez oporu. W ruchu rewolucyjnym w dniu 3-go października w Porto Alegre brało udział około 2000 obywateli uzbrojonych w Mauser'y. Przy zajmowaniu 9-go R. I. w mieście Rio Grande zginął Alarico Alves Valença 20-letni syn byłego deputowanego Dr. Alves Valença. W ruchu rewolucyjnym w Porto Alegre zginęło 9 osób a rany otrzymało 90 osób.

DEKRET RZĄDU W MINAS GERAES

Rząd Stanu Minas Geraes wskutek anormalnego położenia w jakim znajduje się życie Stanu postanawia: 1) Zakazuje się sprzedaży bydła aż do 21 października. 2) Uważa się za dnię „feriado nacional” w Stanie Minas Geraes od dzisiaj (to jest II X) aż do 21-go b. m. Wyjątek stanowią: zakłady naukowe i urzędy sądowe. 3) Dekret ten wchodzi w życie, odwołując tem samym rozporządzenia przeciwne.

POLICJA NIE DAJE POSŁUCHU BEZMIERNYM DONIESIENIOM

Szef policji w Kurytybie, kapitan Arnaldo Manoel oświadczył, że wszelkie doniesienia listowne bez podpisów w żadnym sposobie nie będą uwzględnione. Ci zaś, którzy posiadają wiadomości o faktach lub zdarzeniach, któreby mogły zaszkodzić akcji władz, powinni osobiście, albo też listownie naleyście podpisanymi donieść policji, ażeby ta mogła przedsięwziąć konieczne środki.

Radia opieczętowane

Policja wydała rozkaz ażeby wszyscy posiadacze radia oddali aparaty na policję. W ostatniej chwili jednak policja cofnęła rozkaz, a natomiast wydelegowała inżyniera p. Juliana Wasiliewskiego opieczętowania wszystkich aparatów radiowych. Także i radio w naszej redakcji zostało opieczętowane.

POLACY ORGANIZUJĄ ODDZIAŁ WOJSKA

Wśród obywateli brazylijskich polskiego pochodzenia bardzo wielu ochotników staje do szeregów. Utworzył się nawet specjalny oddział Polaków, zorganizowany przez p. Jana Moździeńskiego, który brał już udział w rewolucji w São Paulo w 1924 roku w randze sierżanta w kawalerji dowodzonej przez generała Miguel Costy. Polski oddział składający się prawie ze stu ochotników został przyłączony do batalionu „Tenente Azaury”.

zowany przez p. Jana Moździeńskiego, który brał już udział w rewolucji w São Paulo w 1924 roku w randze sierżanta w kawalerji dowodzonej przez generała Miguel Costy. Polski oddział składający się prawie ze stu ochotników został przyłączony do batalionu „Tenente Azaury”.

Pierwsi jeńcy w Kurytybie

W ubiegłą niedzielę wieczorem przeszedł przez ulice Quinze pierwszy oddział jeńców wziętych przez wojska rewolucyjne do niewoli. Jest to oddział strzelców okrętowych i żołnierzy ze Stanu S. Catharina w liczbie 250 żołnierzy, wśród których znajduje się wielu oficerów i podoficerów. Jeńcy ci zostali odprowadzeni przez wojsko do Głównego Quartelu a następnie do Quartelu do Corpo de Bombeiros, gdzie zostali uwięzieni.

POCIĄGI KURSUJĄ

„Companhia Estrada de Ferro S. Paulo-Rio Grande” donosi, że z dniem 11-go b. m. rozpoczęły kursować pociągi ciężarowe na linii Kurytyba-Paraná.

Na stacjach przyjmowane będą tylko wysyłki artykułów spożywczych pierwszej potrzeby.

Zaś z dniem 12-go b. m. rozpoczęły kursować pociągi mieszane na linii Kurytyba-Paraná-gua; Morrões i Antonina i Kurytyba i Ponta Grossa.

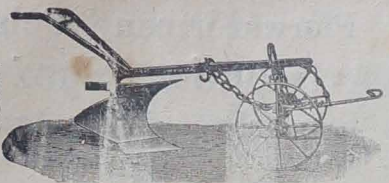
Z dniem 13-go b. m. rozpoczęły kursować pociągi mieszane pomiędzy Serriaha i Mafra.

GAZETY POD CENZURĄ

Wszystkim gazetom w Kurytybie zostali przydzieleni cenzorzy, którzy czuwać będą nad tem by komunikaty podawane odpowiadały prawdzie. Na cenzora naszego pisma

Koloniści
DOŚWIADCZENI
W KOLNICTWIE
UŻYWAJĄ TYL-
KO MASZYN OD
FIRMY:

Casa Hackradt
CURITYBA, Rua 15 de Novembro 502.
CAIXA POSTAL 420.

Najszlachetniejszy środek
wzmocniający przeciw bledni-
cy, osłabieniu, rozstrojowi ner-
wów.
Dostawcy: A. Buchner & Cia.
Rua 15 de Novembro 451
Caixa postal 407 — Telf. 238 —
CURITYBA

Hotel Guanabara
PRZY
Rua Barão do Rio Branco 378
w KURYTYBIE
Polska kuchnia. — Mówi się po polsku
smaczne zimne i ciepłe obiady i kola-
cje. — Obsługa uprzejma.

S'mierć Mrówkom
FORMICIDA w proszku jest
jedynym środkiem, obronnym waszych
ogródów i pól przed atakami mrówek.
Używa się bez ognia i bez wszelkich
przyrządów.
Można kupić we wszystkich sklepach
Dostawa na Stan:
Jan Woźniak
Rua Commandador Araujo 271
CURITYBA

SKŁAD MEBLI
Firma:
JAKÓB KOZIEN
RUA SÃO FRANCISCO 64
Sprzedaje się meble: szafy,
krzesła, łóżka, kołyski, stoły,
kredensy szafy, kuchenne, sofy,
kanapki i t. p. powyżej wspo-
mianej sprzęty wykonuje się
na zamówienie. Ceny są bar-
dzo niskie

Polacy!

Nie kupujcie **KAPELUSZY I CZA-
PEK** przed odwiedzeniem naszego ma-
gazynu

Chapelaria Selecta

Praça Dr. Generoso Marques 19
(Dawniej Praça Municipal)

Gdyż kryzys jak ciemna óma nie opuścił jeszcze ziemi, która nas
gościnnie przyjął, więc grzechem jest wyrzucić nadarmo każdy
Wasz grosz w pocie czoła zarobiony.

Pamiętajcie, że w naszym magazynie **STOIMY DO USEŁG**
WSZYSTKICH POLAKÓW, i z tego powodu oprócz bogatego
wyrobu **KAPELUSZY MĘSKICH I DZIECIĘCYCH** otworzy-
liśmy olbrzymi oddział

Czapek

po cenach ściśle fabrycznych **SPECJALNOŚCIĄ NASZA SA**
CZAPKI SKÓRZANE WE WSZYSTKICH GATUNKACH.

DLA SZKÓŁ I ODSPRZEDAWCÓW SPECJALNE CENY.
Pamiętajcie że sprzedajemy tylko **KAPELUSZE, CZAPKI I KO-
SZULE**, nie mamy tureckich towarów i przeto wybór jest naj-
większy, gatunki najlepsze i ceny najniższe w Kurytybie.

**OBŚLUGUJEMY Z GRZECZNOŚCIĄ POLSKĄ I MÓWIMY
PO POLSKU.**

CHAPELARIA SELECTA 19

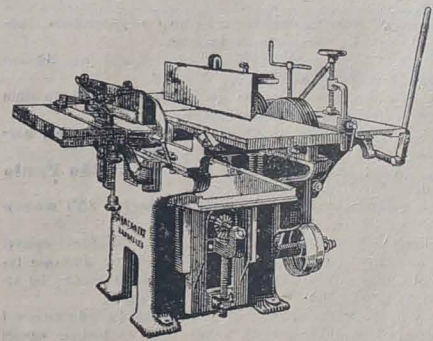
ma tylko jedyny numer
PROSIMY ZAPAMIĘTAĆ NASZ ADRES:

Praça Dr. Generoso Marques 19

**SKLEP O TRZECH SZEROKICH DRZWIACH, NAPRZECIW
Casa Abdo**

Maszyny do obrabiania drzewa marki **DANCKAERT**.
Maszyny te mają tak zwane **mancaes de espher-
ras - S. K. F.** które ułatwiają pęd wskutek czego zużywają
bardzo mało siły napędowej.

WSZELKIE PRZYRZĄDY DO MASZYN

Pasy **Highflex**,
Motory elektrycz-
ne **Ganz electric**,
Pasy transmisyjne
Oleje lakierowe,
Nobel
Brothers

Stały skład w Kurytybie

Alberto Silva & Cia

Rua Commedador Araujo N. 95
Caixa postal 215 -- CURITYBA -- Telefon 1056
SPRZEDAŻ NA DŁUGIE SPŁATY. -- CENY FABRYCZNE

CASA IDEAL
ALBERTO E. ELIAS
Rua José Bonifácio 81 caixa p. 209
znana ta i solidna firma postanowiła w dzisiej-
szym ciężkim czasie dać ogromne zniżki w cenach
na obuwie marki **Ideal**, które posiada w wiel-
kim wyborze. Butki damskie likwiduje po ce-
nach od 10\$ w górę. Posiada ich bardzo dużo.
Uprasza się naszych klientów o zwiedzenie naszego składu, bez obowiązku ku-
pienia i przekonanie się o najniższych cenach w mieście.
NASZE FILJE: Kurytyba — Joinville — Blumenau.

Triumf Polski nad komunizmem w 1920 roku

Utarło się niemal niewzruszo-
ne pojęcie, iż żołnierz polski,
pokonawszy i odparłszy nawa-
łę bolszewicką w wojnie 1920
roku, przejawiał zasadniczo i gło-
wnie czyn zwycięski o charakte-
rze czysto militarnym. Niezaprze-
cznie triumf oręża polskiego
nad wojskami Rosji sowieckiej
przyniósł dla narodu i państwa
niespożyte zdobycze utrwalając
na zawsze naszą niepodległość.
Wszakże z trudu i krwi i nie-
ugiętej woli żołnierza powstało
państwo polskie i armia obrony
narodowej. Niemniej jednak sirza-
skanie zamiarów bolszewickich,
pogrzebienie hasel komunizmu
przez Polskę i przekreślenie u-
rączyswistniającej się, w miarę
postępów orężnych czerwonej ar-
mii, planów utwierdzenia sięga-
jącego coraz to dalej na zachód
od ziem sowieckich, ustroju ko-
munistycznego i dyktatury pro-
letariatu — było dziełem i niepo-
dzielą naszą wygraną o cha-
rakterze polityczno-socjalnym.

Z tego punktu widzenia roz-
patrywane zwycięstwo Polski w
roku 1920 stanowi kamień wę-
gielny dla odrodzenia się demo-
kracji i wolności człowieka i sta-
ło się grobem wszechwład-
stwa komunistycznej Moskwy.
Gdyby oręż polski pod wodzą
Józefa Piłsudskiego nie wytrzy-
mał ciosów wojsk Rosji sowiec-
kiej, gdyby duch narodu i po-
czucie wolności Polaków nie
odparły najazdu trujących idea-
łów i uległy czerwonej gwiaz-
dzie — niezawodnie mielibyśmy
już zjednoczoną Europę (Pan-
europa) komunistyczną i rządzo-

wą przez imperjalizm Rosji so-
wieckiej.

Z tej właśnie racji zrozumie-
nie metod propagandy bolszewi-
ckiej podczas naszej ostatniej
wojny narodowej i przypomnienie
sobie rozwoju działania agitacji
komunizmu, zaprawdę stanowi
dziś bardzo cenny i poważny ma-
teriał historyczny.

Spotykamy się dość często
ze zdaniem, szczególnie wśród
wojskowych że przecież nie na-
leży przedstawiać propagandy ko-
munistycznej minionej wojny, po-
nieważ żołnierz polski zazwy-
czaj nie brał do ręki bibuły bol-
szewickiej; każdy świsiek bol-
szewicki «śmierdział mu dziegi-
ciem i zdradą». — Rozmawianie
to nie wydaje się dostatecznie
przemysłwane.

Niezawodnie propaganda bol-
szewizmu napotykała w Polsce
na trudne podłoże — ale skła-
dały się na to czynniki osobli-
we, — a mianowicie: rozburzo-
ny patriotyzm, pęd do niepodle-
głości, nienawiść do dawnego
zaborcy — Rosji i obawa, aby
nie ulec znowu obcej przemocy.
Również olbrzymią ręką nie-
przyjęcia się komunizmu i spa-
lenia na panewce wybuchu re-
wolucji socjalnej w Polsce była
sama postać Naczelnego Wodza
Józefa Piłsudskiego i osłaniają-
ca go aureola bohaterstwa i po-
święcenia się dla wyzwolenia na-
szej Ojczyzny. Niemniej jednak
działanie propagandy sowieckiej
było groźne — w warunkach wy-
niszczenia ekonomicznego kraju,
zdeństowania przemysłu, brak
finansów i pracy — głodu i upa-

dku moralności licznych warstw
społecznych właśnie z powodu
długotrwałej wojny. Wszakże za-
ostrzone hasłami bolszewickie-
mi i wywłaszczeniowemi apety-
ty klasy pracującej i matorolne-
go lub bezrolnego włościactwa
były dość pomyślnym podłożem
dla ugruntowania się rewolucyj-
nych wpływów. I mimo to Pol-
ska się ostała.

Przy tej sposobności należy
również pokreślić, że propagan-
da komunizmu w państwach za-
granicznych, na których Polsce
uwikłaną w niepopularną zagra-
niczną wojnę, musieli zależeć
świeciła dość jasnowidnie triumfy
lub zakorzeniała się wyraźnym
powodzeniem. Godziło to tem sil-
nie iż interesy najżywotniejsze
naszego młodego i słabego kra-
ju, tembardziej, że tolerowany
komunizm w państwach sąsied-
nych i zachodnich specjalnie już
szkodliwą opinią polskiej w spra-
wach arcyważnych, bo wojny i
pokoju — bo wyzyskania czy
zmarowania odniesionego zwy-
cięstwa.

Należy jasno sobie uświad-
omić, że cała dyplomacja sowiec-
ka ze polityką wielu państw ob-
cych lawirowała prawie że na
podłożu posunięć czynionych
przez wroga nam Moskwę.

Z tej właśnie racji dowództwo
armii wyzyskiwało komunizm ja-
ko czynnik taktyczny w swych o-
peracjach wojennych przeciwko
Polsce, i to było najgroźniejsze
Wdawał się więc dziś zupełnie
słuszne, że rozpatrujemy propa-
gandę bolszewicką jako opera-
cję par excellence boją w o-
kresie naszej wojny z Rosją so-
wiecką

Jeżeli więc zwycięstwo żołnie-
rza polskiego zdusiło te wszyst-
kie niebezpieczeństwa, to jed-

nocześnie zgubiło oraz stępilo
ostrze samego komunizmu. W
tem tedy leży ogromna zasługa
triumfu Polski.

Po jakiejże drodze kroczyła ta
niebezpieczna racja komunizmu?

Pamiętamy strajk rolny w Pol-
sce w październiku 1919 roku.
Wówczas komunizm usiłował
stać na czele strajku — pchnąć
strajkujących do rewolucji. Przy
tej sposobności agitowano prze-
ciwko wojsku. Bolszewickie o-
dezwy do żołnierzy prowokowa-
ły do zerwania dyscypliny wo-
jskowej i rzucenia się na oficerów.
Wszystko to zwyciężyła Polska.

Rosja sowiecka, idąc wojen-
nym pochodem, jako nowi zaborcy
po ziemi i dobro Polski, musi-
ała jednocześnie stworzyć u
siebie, wśród własnego rosyjs-
kiego społeczeństwa i narodów
w Sowietach pozory a później
fikcyjną psychozę wojny obrone-
nej przed rzekomo imperjalisty-
czną «polską panów».

Trocki, jako komisarz ludowy
do spraw wojskowych Rosji so-
wieckiej, pierwszy podjął się
przeprowadzić tę akcję prow-
okacji i fałszu politycznego. Zna-
my wszak jego odezwę z maja
1920 roku do chłopów białorus-
kich, litewskich, ukraińskich i ro-
syjskich, w której usiłuje dowieść,
że Polska pierwsza wojnę rozp-
oczęła i wywołała. Ten fałsz
historyczny, umiejętnie rozkol-
portowany przez organizację par-
tii komunistycznej długo szkod-
ził Polsce i w rezultacie spo-
wodował ustosunkowanie się o-
pinii społecznej w Europie do
Polski jak najmniej przychylniej.
Uchwała II Międzynarodówki
socialistycznej — rezolucje Tra-
de Uniónow w Anglii, stanowi-
ko związków robotniczych w
Niemczech, Holandji, Austrii,

Szwecji i t. d. zboatujących dowóz
do Polski amunicji, sprzętu wo-
jennego i żywności w najkryty-
czniejszych momentach naszych
wyzwoleńczych walk na froncie
— wszystko to było dziełem pro-
pagandy bolszewizmu.

Trocki, a za nim cała armia
agitatorów, uazyli Rosjan i inne
narody w Sowietach jak mają
patrzeć na wojnę z Polską.

Komunizm oddany do usług
dowódtw czerwonej armii —
zdołał na rzecz operacji wojs-
kowych Moskwy obudzić w So-
wielach jakieś niezrozumiałe po-
czucie «narodów». General car-
ski Brusilow ogłosił nawet list
otwarty, wzywający Rosjan; pa-
triotów do obrony «zagrożonej
ojczyzny» — a wszystko to dzia-
ło się przed zgromadzeniem naj-
większych sił wojskowych rosyjs-
kich przed frontem przedwipol-
skim. Wszystko to działało się
jako pokrywa w chwili prze-
rzucania znacznej ilości dywizyj
sowieckich zwolnionych z bojęw
przeciw Koltzakowi i Denikino-
wi na front przeciwkopolaki.

Taką była moc propagandy ko-
munizmu. A gdy nastąpiły czasy
ofensywy rosyjskiej przeciw Pol-
sce, — gdy już zaangażowano pół
Europy przeciwko nam, — Tro-
cki i Tuchaczewski — śmiało mog-
li rzucić hasło, że Rosja sowiec-
cka «przejdzie potrupie Polski-
by w państwach Europy zatknąć
sztandary dyktatury proletariatu
i pławić się we krwi pomordo-
wanej burżuazji. I w tym te o-
kresie szereg państw kapitalis-
tycznych nawiązywał «normalne»
stosunki polityczne i handlowe z
taką właśnie Rosją sowiecką i
wtedy to sprzedawano bolsze-
wikom broń, amunicję i żywność.
Polsce zaś, «jako tej, która wci-
nęła wywołaną, która «pierwszą

CASA GLOBO

Rua José Bonifacio Nr. 122
(Obok Malharia Curitybana)

Wielka Likwidacja Obuwia przez 30 dni
Sprzedają po cenach niesłychanie niskich. Korzystajcie z tej rzadkiej okazji.

BUCIKI DAMSKIE

Luksusowe, fantazyjne po cenie	28\$,	31\$	35\$
Luksusowe, czarne po cenie	25\$,	28\$,	31\$

OBUWIE DLA MĘŻCZYZN:
Z dobrej skóry w cenie 22\$, 26\$ 32\$

BUCIKI DLA PANIENEK

Na obcasach niskich N 33—40 w cenie 18\$, 22\$, 25\$
BUCIKI I SANDAŁY DLA CHŁOPCÓW I DZIECI sprzedajemy do cenach wyjątkowo niskich. — Odwiedźcie

CASA GLOBO

Rua José Bonifacio Nr. 122

Polski Hotel BRASIL

położony w pobliżu dworca kolejowego. Piękne i wygodne pokoje wynajmuje się z utrzymaniem. — Przyjmuje się stolowników. Obiady wysyła się do domu. W każdym czasie są do nabycia ciepłe i zimne potrawy, oraz dobre wina i szarab. Kuchnia doskonała. Ceny od 6\$ do 15\$ dziennie; na dłuższy czas bierze się taniej. Automobil na dworcu. Telefon 822 — Rua Floriano Peixoto 722 — Curityba.
Właściciel: Leopold Rejniak.

Drzewo do Budowli

Ludovico Buhner, który posiada skład drzewa przy **Rua Visconde de Guarapuava N 171,** gawładnią swoich Szyn. Odbiorców, że jeszcze jeden **Tartak** objął na dobrych warunkach i dlatego zniżył cenę na drzewie aby zadowolnić klientów.
W powyżej wspomnianym składzie znajdują się budowniczy, stolarze i cięcie suche drzewo heblowane i nie obrabione różnego rozmiaru i różnej jakości po cenach niskich. — Specjalny skład desek na suity, podłogi i inne wyroby.

Dr. Carlos Heller

Praktykował w hamburskich, wiedeńskich i paryskich szpitalach.
Praktyka ogólna.
Leczy specjalnie choroby skórne, weneryczne, pecha i włosów.
Klinika dla dzieci. — Leczy Żylaki oraz rany na nogach bez operacji.
Leczy szacownymi promieniami Diatermia Konsultorium i rezydencja:
Rua 15 de Novembro 115. Przyjmuje od 10 do 12 i od godz. 4-ej do 6-ej.
Rez: Rua Comendador Araujo 970 — Telefon 44

Dr. Sylvino P. de Araujo VORONOFF

wynalazca brazylijskiego lekarstwa

Fluxo Sedatina

kobieta jest ocalona.
Słynny ten lekarz brazylijski jak również uczonej rosyjski wynalazł lekarstwo **FLUXO SEDATINA**
Pewna pani cierpiąca na chorobę kobiecą a po zacyciu lekarstwa **Fluxo Sedatina** doznała w przeciągu dwóch godzin ulgę; organizm jej został uregulowany wszelkie bóle znikły na zawsze.
Fluxo Sedatina poleca się lekarzom i akuszerkom,
Fluxo Sedatina używa się po wszelkich szpitalach i po Domach Zdrowia w São Paulo i w Rio.
Fluxo Sedatina można nabyć w aptekach.
Na żądanie daje się porady przysyłając znaczki na list.
RIO — Rua Alf. N. 105

Pierwszorządny Polski Skład Artykułów Spożywczych

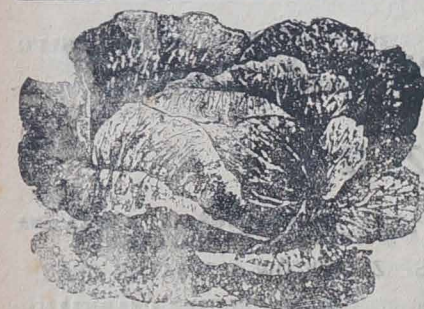
Władysława Józefa Brzezińskiego
przy **RUA IGNACIO LUSTOZA 41** róg **RUA DUQUE de CAXIAS**
Każdy chce kupić dobrze i tanio a zwłaszcza w czasie kryzysu. Ołów w moim składzie można kupić tanio i dobre artykuły spożywcze jak: **ciukter, makę, ryż, ziemniaki,** otrąby i dużo innych artykułów w ten zakres wchodzi, cych. — Najrozmaitsze napoje krajowe i zagraniczne. — Narzędzia kuchenne, stołowe; narzędzia do uprawy ogrodów.
Posiadam artykuły tylko w najlepszym gatunku i sprzedaję je bez pośredników za gotówkę i dlatego mogą sprzedawać je bardzo tanio. Proszę odwiedzić mój skład.
Władysław Józef Brzeziński

NOWA KOLONJA POLSKA W SENGES

Ziemia pierwszej klasy do sadzenia ryżu, albat, kartofli, kukurydzy, fasoli; żyta, pszenicy, tataraki, grochu, trzciny cukrowej, bawełny i wszelkich innych produktów rolnych i ogrodowych.
Ziemia równa bez kamieni pokryta częścią lasem i kapocierami, nadaje się do orania i wogóle do uprawy maszynami rolniczymi.
Ziemi było 1800 alkerów, z której to ziemi ogromny kawał już 30 rodzin zakupiło a jeszcze jest na jakieś 60 do 60 rodzin.
Szkoła i kościół: Na szkole i kościele są dwa akierzy ziemi bezpłatnie sakoła w tym roku stanę; młyn buduje się, tartak czynny.
Drugi we wszystkie strony są dobre. — Zbyt w produkta rolnicze jest bardzo duży, wszystko sprzedaje się na dobrych warunkach za gotówkę.
hodowla swini, kur, pszczoły; jest wysmienite miejsce. **Miasto São Paulo** żywym zbiera swinie i t. d.
Klimat Wiecej nie gorąca a w porze zimowej jest ciepło, 800 metrów nad powierzchnią morza.
Cena za alker odmierzony od 300 do 400 milrejosów. **Warunki spłaty:** przy objęciu ziemi połowa ceny kupna; a kto zapłaci dwie trzecie, ten dostanie wtul własności (Escrptura) i kto zapłaci wszystko z góry, dostanie na każde 10 alkerów jeden alker ziemi za darmo; sprzedajemy wszelką ilość ziemi.
Odległość ziemi od miejscowości i stacji Senges od 3 do 12 kilometrów i od miasta Igarapé 20 kilometrów w stanie Parana w północno-wschodniej części Parany przy granicy stanu São Paulo.
Własność ziemi należy do P. P. I. Eguarú & Cia.
Pośredniczą w serduszu **Bolesław Charko** stale mieszkający na tej samej ziemi i prowadzący gospodarstwo, gdzie każdy może zobaczyć, co i jak wyjdzie z tej ziemi, gdzie każdy kupujący ziemię znajdzie bezpłatny nocleg i posiłek.
Jechać należy do stacji **SENGES** (Linha São Paulo—Rio Grande) **Przyjeżdż** o godzinie 8mej i półwieczorem, gdzie jest nasz przedstawiciel dla spotkania się z przyjeżdżając. — Adres dlistów:
Sr Bolesław Charko — Senges — Paraná

Drożdże suche (najlepsze europejskie) **CHLEBA, PĄCZKÓW, CIĄSTEK, PIWA i t. p.**
Gwarantowane! Tanie!
Znajdują się we wszystkich sklepach.
Jedyni reprezentanci **A. Buchner & Cia.**
Rua 15 de Novembro 457 piętro, Sul

SKŁAD NASION I JARZYN w składzie **SEMENTEIRA**
Travessa **Oliveira Bello Nr 33 A. H. & Cia**
Wyrabia bukiety wianki, rysunki do ogrodów i parków. **Nasiona świeże i gwarantowane;** wysyłamy pocztą i koleją na całą Brazylię. — Ceny niskie.

„A Vencedora“

Fabryka cukierków karmelków w najlepszych gatunkach i w papierki owijanych.
Cukierki malinowe, kokosowe, miętowe, cytrynowe, ananasowe, truskawkowe, bananowe, mleczne i gumowe. — Prócz tych są jeszcze inne gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych. — Uprasza się Szan. Rodaków o łaskawe przekazanie się że są najładniejsze i najlepsze w Kuritybie.
FRANCISZEK LACHOWSKI
Curityba — Rua Cabral N 451 — Curityba

Casa de Saude „São Francisco“

DOM ZDROWIA — KLINIKA PRYWATNA
DR. JORGE MEYER FILHO
Rua São Francisco N 25 — Curityba.
Spejalność: operacje, leczenie chorób kobiecych, pomoc przy porodach, zastosowanie sztucznego pneumatorka przy osobach cierpiących na płucę. — Nowoczesny aparat Roetgena. — Diatermia. — Sztuczne ultra fioletowe, promieniowanie słoneczne, Zystokopja i t. d. — Przyjmuje od godziny 10-ej do 11-pet od i. 1-6

wolną z Rosją rozpoczęła dowożestrzymaj. Choć Francja wiernie pomoc okazywała — choć Węgry projektowały odsiecz zbrojną dla Polski i zato zyskały cenną nazwę od socjalistów austriackich. Polenozatł — propaganda komunizm szalała długo bezkarnie.
Dopiero zwycięstwo żołnierza polskiego, dopiero zupełne rozwalenie militarnych sił imperialistycznej Moskwy zahamowały ten pochód bolszewizmu. Dziś niezawodnie, te same związki robotnicze w państwach zagranicznych, ci sami politycy i dyplomaci rozumieją swój fatalny błąd — lecz niesłaby Polska

w takich warunkach pod obuchem propagandy sowieckiej musiała przelać — morze bohaterkiej krwi, by wydrzeć zwycięstwo z rąk niedoszłych zaborców naszej ojczyzny a może całej Europy zachodniej.
Oto dlaczego twierdzenie, że zwycięstwo oręża polskiego nad sowiektami w 1920 roku — jest triumfem nad komunizmem — zdaje się być słuszne, sprawiedliwe i zasłużone. Jest to również rekompilacja, że obecne i przyszłe wysiłki bolszewizmu — rozbijają się w puch o pierśi obrońców Polski.
Tadeusz Teslar.

wicie do trybu życia swych koleżanek po pracy. Leż już po paru tygodniach zwrócono uwagę na — jej nazwisko. Zaczęły się szybkie awanse. Gdy zorjentowała się wreszcie, ezemu jej zawdzięcza, porzuciła pracę i zamierza wstąpić do innej fabryki ale już pod obcym nazwiskiem. Chce pracować i zarabiać na siebie.
Inny spadkobierca milionów, John Scott przed trzema laty wstąpił w charakterze ekspedienta do niewielkiego sklepu kolonialnego, zamieszkał na strychu i zaczął — robić majątek. Przez te trzy lata udało mu się odczołżyć 3 000 dolarów, kupił więc sobie za te pieniądze niewielki sklepik, który ma zamiar rozwinąć z czasem do rozmiarów milionowego przedsiębiorstwa. Ten ma charakter.

Nielatwy też sposób zarobkowania wybrał sobie młody Vanderbilt. Przeniósł się on z ojcowskiego pałacu do skromnego mieszkania kawalerskiego i poświęcił się pracy dziennikarskiej, w której jednak wiele mu pomaga nazwisko, gdyż za podpisane artykuły redakcja płaciła mu wcale ładne honoraria. Wprawdzie Vanderbilt o to nie zabiega, ale w każdym bądź razie nie może mieć całkowitej pewności czy dałby sobie w życiu radę jako dziennikarz, gdyby nie nosił zbyt głośnego nazwiska.
Po mniejszej linii oporu poszedł syn innego milionera, Patryk Beihlen. Wstąpił on mianowicie do policji i służy już od dłuższego czasu w charakterze zwykłego posterunkowego. Jest ogromnie ze swej pracy zadowolony i twierdzi, że dopiero dzięki niej zyskał całkowitą równowagę duchową. Kto wie

jednak, czy tej jego równowagiduchowej nie należy przypisać ruzej milionom, ponieważ skromny posterunkowy po odbyciu swej służby, wraca do pałacu i używa wszelkich dostępnych mu przyjemności; w każdym bądź razie nie żyje on wyłącznie z tego, co zarabia.
O wiele więcej samodzielności wykazuje syn „króla konserw”, Frank Morehead. Poświęcił się on lotnictwu, a pragnąc zapoznać się z tą dziedziną jak najdokładniej, postarał się o pracę na lotnisku w Newark i wykonuje tam wszelkie, najbardziej nawet przykre roboty. W przyśrodości pragnie on zastać konstruktorem lotnictwa i spodziewa się, że dokona wynalazku, który da mu równo sławę jak i miliony.

JAK ZŁODZIEJ SAM WPADŁ W PUŁAPKĘ.

Pewnej nocy okradziono w Warszawie mieszkanie doktora medycyny p. Henryka Nuszczyka. Poszkodowany oenił straty na tysiąc pięćset złotych.
O godzinie 11 rano, podczas gdy wydawocy byli zajęci robieniem zdjęć daktyloskopijnych, w gabinecie lekarza zadzwieczał telefon.
— Proszę — rzekł przodownik służby śledczej, p. Adam Kopński, biorąc słuchawkę.
— Czy to mieszkanie doktora Nuszczyka? — pytał nieznanomy.
— Tak jest. Czemu mogę służyć?
— Abal! To panu okradziono ubiegłej nocy mieszkanie...
— Owszem. O co chodzi?
— Tu mój złodziej, Chciałbym pogadać z okradzionym.
— Na imie jestem — odparł wydawca.
— To niech pan wyśle swego służącego z dwiema setkami złotych, ulicą Huza, następnie Marszałkowska i Chmielna. Znam go, sam podejde, odbiorę pieniądze i zwrócę łupu.
— Zgoda. Zaraz wysyłam.
Uprowadzono o rozmowie, doktor Nuszczyk wydelegował lokaja na spotkanie z włamywaczem. Jednocześnie z przeciwnej strony ulicy posuwali się wydawcy. Na rogu Chmielnej i Marszałkowskiej ukłonił się grzecznie lokajowi jakiś mężczyzna.
— Ma pan dwieście złotych? — spytał — Owszem, mam.
W tej chwili spadły mu na plecy dłonie wydawców.
Był to nigdzie nie meldowany, lezkarany wielokrotnie Waclaw Witecki.

Spadkobiercy milionów „na dorobku“

DZIECIOM BOGACZY AMERYKAŃSKICH ZBRZYDŁO SYTE PRÓŻNIACTWO.

Każda rzecz na świecie tem większa ma dla nas wartość, im większym wysiłkiem okupione zostało jej zdobycie. Nawet miliony mają jedynie względną wartość dla tych, komu przyszy bez wysiłku. Doskonalszy tego przykładem jest młode pokolenie milionerów amerykańskich. Ojcowie, twórcy fortun, zaczynają swą karierę od roli pucybutów czy gaziarzy.
Lecz mieli w sobie swą niepokromioną pasję czynu, ów nerw zdobywczyci, który jak magnes pociąga ludzi i miliony Ich życie było twardą szkołą, nieusłepliwą walką i wielką grą. Ich dzieci rodziły się w atmosferze dobrobytu, wyrastały wśród milionów, zadawających wszelkich chcenia. Rodzice odgradzali ich od tego wszystkiego, co sami zaznali w swem twardem dzieciństwie. Na dusze dorasta-

jących latorośli nie padał najmniejszy cień troski o przyszłość, każdą chwilę życia rozstrzęcioniali ojcowie miliony. Żadnych przeciwności, żadnych zawodów. To — okliwy pocmacik sytego próżniactwa.
Ołów w tej atmosferze zrodziła się reakcja pewnej części przyszych spadkobierców wielkich fortun, pragnącej usunąć się po za kraj demoralizującego dobrodzieństwa milionów, żyć w warunkach przeciwnego śmiertelnika i zasnąć podnieć walki o byt.
Oórka potentanta stalowego, Kalty Mae Osinbe, jedna z najposażniejszych w Stanach Zjednoczonych jedynaczek, znużona otoczeniem i trybem życia, opuściła dom i wstąpiła w charakterze niewykwalifikowanej robotnicy do pewnej fabryki na prowincji, dostosowując się całko-

Patronat
Sprawozdanie liczbowe za wrzesień:
1) Interesantów, zgłaszających się o sobiecie do biura załatwiono około 400, z tego notowano w księdze interesantów 245. W tem: Poszukiwanie pracy 124, Bezpłatna pomoc lekarska 6, Umieszczono bezpłatnie w szpitalu 3. W sprawie kupna i sprzedaży ziemi było interesantów 8, Lokata, wymiana i wysyłka pieniędzy 5, Wolne przejazdy 21, Odbiór i wypłata należności za pracę 17, Informacje w sprawie wyjazdu do Francji i Argentyny 8, po zapomogi pieniądze zgłaszało się 19 (z braku na ten cel funduszy — nie udzielono 2-dnej), W sprawie odszkodowania za uszkodzone zdrowie przy pracy 3.
2) Korzystało ogólnie z noclegów osób 18, Udzielono noclegów 112. W tem: a) płatnych 40, b) bezpłatnych 72.
3) Z dożywania, korzystało ogólnie osób 69. W tem: a) płatno 6 osób na sumę 210\$, b) na koszt Patronatu żyły 63 osoby razem na sumę 306\$. Razem wydano pozywienia na sumę 516\$900.
4) Listów otrzymano i wysłano razem 29.
5) Posiedzenie Zarządu było 2.
Prezes Patronatu
Ks. St. Trzebieńowski
Sekretarz W. Gr. Kowalski

OLTARZE
Konfesyjonały, Kazalnice, lawki kościelne i inne sprzęty, można zamawiać w znanej **Pracowni Józefa Pittasa** w Ilyhu (stacja kolejowa), Rio Grande do Sul.
Robota solidnie, fachowo, artystycznie wykonana. Cena bardzo niska.

BIURO ADWOKACKIE
Ludwika Wolskiego
Rua Brigadeiro Franco 28
CURITYBA